

Schoolplan 2024-2028

PARCIVAL COLLEGE GRONINGEN

Vastgestelde versie d.d. 06-02-2024

PARCIVAL COLLEGE VRIJESCHOOL

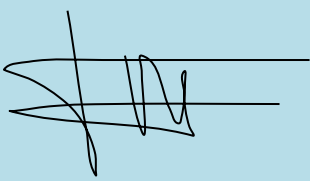
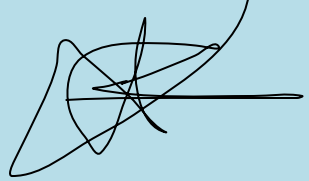

Instemming, goedkeuring en vaststelling

Vaststelling en goedkeuring

De bestuurder heeft dit schoolplan vastgesteld op 6 februari 2024.

Naam en functie	Handtekening	Naam en functie	Handtekening
Koos van Riezen, bestuurder			

Naam en functie	Handtekening	Naam en functie	Handtekening
Ton Wijnbergen, rector Parcival College Groningen		Sybren Nauta voorzitter MR Parcival College Groningen	

Inhoud

Schoolplan 2024-2028 PARCIVAL COLLEGE GRONINGEN

Instemming, goedkeuring en vaststelling	1
Vaststelling en goedkeuring	2
Inleiding	4
Ambities en basiskwaliteit	
Opbouw	
Werkingsduur	
Evaluatie voortgang strategische doelen	5
1	66
1.1 Visie op onderwijs	
1.2 Menskunde	
1.3 Kwalificatie, socialisatie en subjectwording	
1.4 Onderwijsaanbod	
1.5 Doorlopend leerplan vrijescholen	7
1.6 Identiteit	
1.7 Lesgeven vanuit de eigen passie	
2	88
2.1 Schoolbeschrijving	
2.2 Motto, missie en visie van de school	
2.3 Parels van het Parcival College	9
3	1010
3.1 Onze opdracht voor het onderwijs	10
3.2 Ambities	10
3.4 Onderwijsaanbod en -tijd	12
3.4.1 Ontwikkelingsgericht curriculum	12
3.4.2 Aanbod lessen	12
3.4.3 Onderwijstijd	13
3.4.4 Burgerschap en sociale integratie	13
3.4.5 Basisvaardigheden	15
3.4.6 Loopbaanoriëntatie en -begeleiding vo	15
3.4.7 Afsluiting vo	15
3.5 Pedagogisch-didactisch klimaat en schoolklimaat	15
3.6 Volgen van leerlingen in hun ontwikkeling	16
3.7 Zorg	17
3.7.1	177
3.7.2	177
3.7.3	178
4	19
4.1 Overzicht kwaliteitszorg	20
4.2 Het speelveld	20
4.3 Kwaliteitskader voor vrijescholen 2023	20
4.4 Ambities en deugdelijkheidseisen	20
4.5 Medewerkers	21
4.6 Lerende organisatie	21
4.7 Kwaliteitskaart	21
4.8 Collegiaal schoolbezoek - visitatie	22
5	244
5.1 Inleiding	24
5.2 Pedagogisch didactisch handelen	24
5.3 Aanname personeel	26

5.4	Bevoegdheid en bekwaamheid	26
5.5	266	
5.6	Eigenaarschap	27
5.7	Gesprekkencyclus	27
5.8	Taakbeleid	27
5.9	Diversiteit in de schoolleiding	27
6	Organisatie	
6.1	Leerlingenaantal	27
6.2	Huisvesting	28
6.3	Formatie en financiën	28
6.3	Vrijwillige ouderbijdragen en overige bijdragen	28

Inleiding

De Stichting Vrijescholen Noord- en Oost-Nederland (VSNON) is een schoolbestuur voor vier vrijescholen, basisscholen Vrije School De Berkel en De Zonnewende en vo-scholen Parcival College Groningen en Vrijeschool Zutphen VO.

VSNON heeft interne sturing en intern toezicht ingericht om te borgen dat haar missie zich manifesteert in alle relevante domeinen, van visie tot onderwijs. Zo werkt zij doelen uit, ziet toe en stuurt daarop bij, ter realisatie van de missie. Het schoolplan is daarin een belangrijk document.

Ambities en basiskwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs maakt een onderscheid tussen de ambities van de school en de basiskwaliteit. De eisen voor de basiskwaliteit zijn de wettelijke eisen waaraan de scholen moeten voldoen, de zogenaamde deugdelijkheidseisen. Maar scholen, en zeker vrijescholen, willen meer, vooral op de vlakken socialisatie en subjectwording. In hoofdstuk 1 staat de visie van VSNON hierop beschreven en in hoofdstuk 2 de uitwerking van de school.

Dit schoolplan heeft een samenhang met de Koers 2024-2028 van de stichting. De doelen in dit schoolplan krijgen verder vorm en inhoud in de jaarplannen van de school. Dit leidt tot effectief beleid en vrijeschoolonderwijs gericht op het doel zoals benoemd in de visie.

Het sturingskader “Onderwijs in zicht” verbeeldt de samenhang tussen de genoemde stukken:

Opbouw

Na deze inleiding volgt een beschrijving van de missie van VSNON en de school, het onderwijskundig beleid (hoofdstuk 3), het kwaliteitsbeleid (hoofdstuk 4) en het personeelsbeleid (hoofdstuk 5).

Werkingsduur

De Koers beslaat de periode 2024-2028. We hebben ervoor gekozen om het schoolplan dezelfde werkingsduur te geven als de Koers.

Evaluatie voortgang strategische doelen

Viermaal per jaar monitort het managementteam van de stichting (MT) de voortgang van de van de strategische doelen afgeleide schooldoelen.

Elk voorjaar spreekt de bestuurder met de schoolleider met een vertegenwoordiging van medezeggenschap, leerlingen, ouders en leraren over de voortgang van de doelen.

Elk voorjaar verantwoordt de bestuurder de voortgang aan de Raad van Toezicht.

1 Missie VSNON

De vrijescholen van de Stichting de Vrije School Noord- en Oost Nederland (VSNON) kennen een gezamenlijke missie en gezamenlijke kernwaarden. Deze zijn opgenomen in de Koers 2024-2028. Ze zijn tot stand gekomen op basis van meerdere gesprekken, een digitale uitvraag en een inspirerende Koerssessie met leerlingen, ouders, leden van medezeggenschap, managementteam en Raad van Toezicht, evenals enkele externe partners.

De missie van VSNON luidt:

***Wij bieden onze leerlingen een leer- en leefomgeving waarin wij hen ondersteunen
zich te ontwikkelen tot zelfstandige, vrijdenkende mensen.
Met inzicht in zichzelf en anderen kunnen zij de wereld vanuit vertrouwen en
innerlijke kracht vernieuwen.***

De uitwerking van de kernwaarden en de strategische doelstellingen van VSNON kunt u vinden in [Koers 2024-2028](#). Missie en kernwaarden worden breed gedragen en zijn binnen de scholen herkenbaar in onderwijs, beleid en strategie. De invulling ervan is regelmatig onderwerp van gesprek bij Raad van Toezicht, managementteam, medezeggenschap en op de scholen

1.1 Visie op onderwijs

Ieder kind is uniek en heeft een eigen identiteit. Tegelijkertijd is ieder mens, ieder kind, altijd alleen maar mens te midden van andere mensen. Het doel van ons onderwijs is naast het aanleren van kennis en vaardigheden, juist ook de ontwikkeling van de eigen identiteit van elke leerling, samen met en te midden van andere mensen. In de schoolgemeenschap kunnen leerlingen ontdekken wie ze zijn, om uiteindelijk te worden wie ze zijn.

Leerkrachten zijn de spil waar het om gaat in het onderwijs. Zij bieden ontwikkelingsstof tijdens vaklessen en periodes, vormgegeven vanuit het vrijeschoolleerplan, dialoog, persoonlijke inzichten en de actualiteit. Er is sprake van levend onderwijs, passend in de context, op het goede moment en in de beschikbare tijd. Leerlingen worden aangesproken op hoofd, hart en handen. Het leerplan is afgestemd op de verschillende ontwikkelingsfasen van het kind en draagt bij aan de brede ontwikkeling van kinderen: kwalificatie, socialisatie en subjectificatie.

1.2 Menskunde

De antroposofische menskunde is de inspiratiebron voor ons pedagogisch en didactisch handelen. De menskunde vormt de basis van onze missie en visie. De stichting en haar scholen hanteert deze menskunde als waardevol uitgangspunt en als krachtige impuls voor ambitie en vernieuwing. Onze scholen hechten eraan het vrijeschoolonderwijs verder te ontwikkelen zodat wij aan de eigentijdse vragen van de kinderen tegemoet kunnen komen. De stichting stimuleert de dialoog hierover.

1.3 Kwalificatie, socialisatie en subjectwording

Gert Biesta werkt de rol van het onderwijs uit aan de hand van drie functies of doeldomeinen: kwalificatie, socialisatie en subjectwording. Bij kwalificatie draait het om competenties, kennis en vaardigheden. Bij socialisatie draait het om betrokkenheid, normen en waarden en bij subjectwording draait het om autonomie en de vraag hoe de persoonlijke vrijheid zich verhoudt tot de vrijheid van anderen en hoe je vanuit vrijheid verantwoordelijkheid wil nemen voor de wereld. Deze doeldomeinen staan niet op zichzelf, maar raken en overlappen elkaar. Wij formuleren onze visie op toetsing, afsluiting en examen aan de hand van deze drieslag: subjectwording, socialisatie, kwalificatie.

1.4 Onderwijsaanbod

VSNON kijkt verder dan alleen de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen, daarom hebben onze scholen een breed lesaanbod: we bieden veel creatieve vakken aan waarin kinderen via ervaringsonderwijs niet allen hun hoofd maar ook hun hart en handen leren gebruiken, bijvoorbeeld

tekenen, schilderen, muziek, houtbewerken, handwerken, toneel. Ook kennen we 'groene' vakken zoals tuinbouw, heemkunde en maken we veelvuldig gebruik van natuurlijk ontwikkelingsmateriaal. Bijzonder zijn ook de vieringen van jaarfeesten: de scholen volgen het ritme van het jaar en de seizoenen door verbindende activiteiten die leerlingen, medewerkers en ouders met elkaar in contact brengen.

1.5 Doorlopend leerplan vrijescholen

De vrijeschoolvisie is uitgewerkt in een doorlopend leerplan voor vier- tot achttienjarigen. De leerdoelen en eindtermen van dit vrijeschoolcurriculum passen bij de brede visie van het vrijeschoolonderwijs en sluiten aan bij de van overheidswege voorgeschreven doelen en eindtermen. De praktische uitwerking van het curriculum in concrete leerlijnen gebeurt op scholen verschillend, maar de vrijeschooluitgangspunten vormen steeds een rode lijn.

1.6 Identiteit

Vrijeschoolonderwijs is al meer dan 100 jaar een begrip. De scholen staan bekend om de eigen aanpak en het brede onderwijsaanbod. Onze scholen ademen een sfeer van verbondenheid, geborgenheid (primair onderwijs) en transparantie (voortgezet onderwijs). Onze leerlingen springen eruit, ze zijn nieuwsgierig, sociaal, mondig en creatief. Onze levende vrijeschoolidentiteit maakt dat onze schoolgemeenschappen de doelstelling en de aanpak van ons onderwijs helder voor de geest hebben en we het ontwikkelingsproces voor onze leerlingen vanuit een stevige basis kunnen begeleiden. De eigen identiteit van ieder kind, wordt ook gespiegeld in de wijze waarop we in de school met elkaar samenleven. De school is een dynamische gemeenschap waar aandacht voor en betrokkenheid bij elkaar is.

1.7 Lesgeven vanuit de eigen passie

VSNON geeft haar leerkrachten de ruimte. De leerkracht is de spil van het onderwijs. Vandaar dat onze leerkrachten relatief veel vrijheid hebben bij het vormgeven van de lesstof. De leerkrachten verhouden zich op hun eigen wijze met de stof en het materiaal, sluiten aan bij hun eigen passie en nieuwsgierigheid en brengen dat over op de leerlingen. Het zorgt, meer dan het gebruik van standaardmethodes, voor een levende verbinding tussen leerkracht, leerlingen en lesstof, waardoor leren hand in hand gaat met nieuwsgierigheid, verwondering en een duurzame verbinding met de lesstof.

2 Het Parcival College

2.1 Schoolbeschrijving

Het Parcival College is een school met voortgezet vrijeschoolonderwijs voor mavo (vmbo-t), havo en vwo.

Het vrijeschoolonderwijs kent een indeling in onderbouw (basisonderwijs, klas 1™ 6), middenbouw (voortgezet onderwijs klas 7,8) en bovenbouw (voortgezet onderwijs klas 9™ 12). Op het Parcival College zijn in klas 7 en 8 de leerlingen verdeeld over brugklassen mavo-havo en havo-vwo. Vanaf klas 9 (derde leerjaar) worden de klassen herverdeeld in mavo-, havo-, en vwo-klassen.

De school telt ca 840 leerlingen en heeft een regiofunctie voor vrijeschoolleerlingen in Noord-Nederland. Ongeveer de helft van de leerlingen komt van buiten de stad.

De school is gelegen op loopafstand van het station en kent drie gebouwen dicht bij elkaar gelegen in de Rivierenbuurt van Groningen.

2.2 Motto, missie en visie van de school

Motto

“Worden wie je bent”

Missie

“Het Parcival College Vrijeschool wil in de mens ontwikkelen wat er in aanleg aanwezig is, niet wat de mens moet kunnen en weten om zich in de bestaande sociale orde te voegen. Daardoor zal de opgroeiende generatie de maatschappij met nieuwe krachten verrijken.”

Visie

Parcival was één van de ridders van de legendarische koning Arthur. Zijn levensverhaal, over de zoektocht naar de graal, is aan het begin van de dertiende eeuw beschreven door Wolfram von Eschenbach. In de leeftijdsfase van 12 tot 18 jaar is iedere leerling op zoek naar zijn bestemming. Op het Parcival College gaan we ervan uit dat ieder kind, ieder mens, een eigen identiteit heeft die tot verwerkelijking wil komen. Het onderwijs op onze school staat in dienst van deze ontwikkeling. Het Parcival College heeft haar inspiratie in de antroposofische menskunde. Het leerplan is afgestemd op de ontwikkelingsfasen van leerlingen. Leerstof is op de vrijeschool geen doel op zich, maar ook een middel waardoor talenten en mogelijkheden die in aanleg aanwezig zijn, zich kunnen ontplooiën.

We bieden onderwijs voor mavo, havo en vwo-onderwijs en conformeren ons aan de eindtermen die daarvoor gelden. Ons onderwijs beperkt zich echter niet tot wat we aan de buitenkant kunnen waarnemen en meten. Net zo belangrijk is wat in de leerling tot ontwikkeling kan komen in relatie tot de omringende wereld. Het gaat om emancipatie en vrijheid, om zelfstandig leren denken, oordelen en handelen, om je te leren verhouden tot jezelf, de ander en de wereld om je heen. In termen van Gert Biesta. Het gaat om een ontwikkeling op het gebied van persoonsvorming (subjectificatie), socialisering en kwalificatie. Daartoe is ons onderwijs gericht op een brede ontwikkeling, afgestemd op de leeftijdsfase van de leerling, ademt het door afwisseling in het aanspreken van het denken, voelen, willen en is het creatief, kunstzinnig en levend.

Het Parcival College staat bekend als een school met een veilig klimaat, een goede sfeer, betrokken leraren en ondersteunende medewerkers. We zijn een school waar de leerling gezien wordt. Het zijn kernkwaliteiten die we koesteren en waar we ons voor inzetten. Dat doet een beroep op medewerkers en leerlingen en uit zich in het gemeenschapsleven.

2.3 Parels van het Parcival College

Reflectie door leerlingen en docenten

Het Parcival College daagt leerlingen uit om na te denken over wie ze zijn en wie ze willen zijn. Leerlingen krijgen feedback van mentoren en docenten en ze krijgen opdrachten voor zelfreflectie. Jaarlijks ontvangen alle leerlingen naast het eindrapport ook een bijdrage van de mentor en de vakdocenten waarin een schets van de waargenomen ontwikkeling wordt gegeven (ontwikkelingsschets). Zij sluiten hun schoolloopbaan af met een biografieweek. Dan schrijven alle examenleerlingen hun eigen biografie.

Kunst hoog in het vaandel

Het Parcival College is een creatieve school met veel aandacht voor bewegen, kunst en cultuur. Alle leerlingen krijgen les in creatieve vakken, ambachten en diverse bewegingsvakken. Kunst is ook een verplicht vak voor het eindexamen (vrije deel). Leerlingen doen allemaal examen in hetzij muziek, drama of beeldende vorming.

Jaarlijks voorjaarsconcert

Ieder jaar in maart geeft het Parcival College een voorjaarsconcert in theater De Oosterpoort. Alle leerlingen en medewerkers zijn betrokken als zanger, muzikant, organisator of ondersteuner. Zij brengen een uitgebreid en veelzijdig programma ten gehore met percussie, koor en solozang, waaronder eigen composities en een klassiek voorstuk onder begeleiding van een professioneel orkest. Het programma wordt afgesloten met een lied dat door alle leerlingen samen, verspreid over het podium en de zaal, wordt gezongen. Op deze unieke wijze laat het Parcival College zien dat er sprake is van een levendige en inspirerende gemeenschap.

Eindwerkstukken

Leerlingen maken en presenteren in de examenklas hun persoonlijke eindwerkstuk. Het eindwerkstuk is een groot werkstuk dat gaat over een onderwerp naar keuze. De leerling stelt zich een vraag bij dit onderwerp en gaat op onderzoek uit. Dit resulteert in een werkstuk waarbij hoofd, hart en handen met elkaar worden verbonden en een presentatie voor publiek.

3 Onderwijskundig beleid

3.1 Onze opdracht voor het onderwijs

We zien een maatschappelijke trend waarin een gezonde en harmonische ontwikkeling van de leerling steeds meer onder druk komt te staan. Veel aandacht voor kwalificatie, een hoge werk-en prestatiedruk, veel toetsen, opdrachten en cijfers, lange schooldagen, een overvloed aan (digitale) prikkels vragen meer van de leerlingen dan gezond is. Het heeft invloed op de concentratie en motivatie voor het leren, op het persoonlijk welbevinden, op het sociaal-emotionele functioneren en de groepsvorming. We zien dat het aantal leerlingen dat om extra ondersteuning vraagt toeneemt. Leraren moeten steeds meer zeilen bijzetten om alle leerlingen bij de les te krijgen en te houden. Ook corona moet hier genoemd worden. De lockdowns hebben hun sporen achter gelaten. Nog steeds merken we bij diverse leerlingen 'ander' gedrag: minder focus voor leren en moeite met sociaal gedrag. Dit heeft gevolgen voor (de vormgeving van) ons onderwijs, waarin wij het verzorgen van gezondmakend onderwijs als onze voornaamste opdracht zien voor de komende jaren. Met gepaste aandacht voor kwalificatie maar vooral ook met aandacht voor persoonsvorming en socialisatie.

Onze centrale doelstelling is om in de schoolplanperiode meer aandacht te geven aan deze opdracht. Meer aandacht dus voor gezondmakend onderwijs. Dit gaan we doen door verder te werken aan de thema's uit onze verkenning van 21e eeuwse vrijeschoolonderwijs, door het versterken van onze professionaliteit en door het verbeteren van onze organisatie en huisvesting.

3.2 Onze ambities

Update leerplan

Ambitie 1 In 2024-2028 worden gewenste thema's uit onze verkenning van 21e-eeuws vrijeschoolonderwijs verder uitgewerkt en in het leerplan opgenomen.

Ten behoeve van meer eigentijds en gezonder onderwijs zijn we in het schooljaar 2019/2020 al gestart met het leerplantraject 21e -eeuws vrijeschoolonderwijs. De bedoeling van dit traject was om het vrijeschoolonderwijs op onze school kritisch onder de loep te nemen tegen de achtergrond van de ontwikkelingen en uitdagingen van onze tijd.

In het document 21^e-eeuws vrijeschoolonderwijs van 22 november 2022, zijn de ambities en voornemens voor het nieuwe leerplan beschreven. Door corona werd dit traject tot drie keer toe onderbroken. In het schooljaar 2022/2023 zijn we begonnen met een aanzet tot het herschrijven van de vakwerkplannen. Met als voornaamste richtpunten: een herijking en beschrijving van de leerstof passend bij de leeftijdsfase en aandacht voor denken, voelen en willen. We verwachten eind schooljaar 2023-2024 de vakwerkplannen op deze punten klaar te hebben.

Niet alle ambities uit het document 21^e-eeuws vrijeschoolonderwijs hebben al vorm gekregen. In de komende schoolplanperiode moeten nog worden gerealiseerd en waar nodig in het leerplan opgenomen:

<i>Toegenomen werk en prestatiedruk/ verdwijnen van vaste structuren</i>

<i>De anders bewuste leerling</i>	
leerlingen helpen om eigenaar te worden van hun eigen leerproces; - meer aandacht voor formatief handelen - meer aandacht voor het 'leren leren' in de verschillende leerjaren; - meer aandacht voor huiswerk in de les (monitoren en bespreken) - in de didactiek expliciet aandacht besteden aan executieve functies en 21^e -eeuwse vaardigheden - keuzemogelijkheden in de les aanbieden; ouders hierbij meer betrekken	- via scholing (schoolbreed) - via bespreking in jaarlaag - via aandacht bij lesbezoek - inventarisatie: waar heeft het aanleren van vaardigheden al een plek in het leerplan en wat ontbreekt nog? - keuzemogelijkheden in de les/ variatie in werkvorm: uitwisselen met elkaar wat werkt in jaarlaag en op scholingsmomenten onderwerp voor eigen conferentie - meer oudergesprekken
<i>Toenemende digitalisering</i>	
- aanreiken van digitale basiskennis vanuit verschillende vakken, computational thinking, informatievaardigheden, mediawijsheid, gebruik van classroom en magister, AI - Meer aandacht voor vereiste basiskennis voor leraren	- visie en kaders opstellen tav hoe we denken over inpassing van digitalisering in ons onderwijs - werkgroep instellen (waar heeft het al een plek in het leerplan en wat ontbreekt nog?) - leerlijn digitale geletterheid opstellen - lijst van basiskennis voor leraren opstellen - programma/ training aanbieden aan leraren
<i>Toegenomen fragmentering</i>	
zoeken naar centrale thema's waar vanuit verschillende vakdisciplines aan gewerkt kan worden;	bespreken in de jaarlaag en sectie
<i>In het kader van de toenemende individualisering</i>	
- binnen de jaarlaag naar mogelijkheden zoeken naar mogelijkheden dat leerlingen van verschillende klassen uitwisselen - versterken van het mentoraat door collegiale uitwisseling - versterken van het klassenuur - organiseren van sociale en samenbindende activiteiten in de klas en in de school	- bespreken in de jaarlaag - aanpassing mentoraat 7-8-9 + 10-11-12 - klasse-uur: (eigen) specialisten maken/ inzetten op thema's - vanaf klas 9 toch weer hv- klassen - klassen bij elkaar kijken bij toneel - kijken bij welke klassen het vooral nodig is
<i>Duurzaamheid/ normen en waarden</i>	
- werken vanuit waarden explicieter maken	- leskompas aanpassen, bij lesbezoek ook kijken

-bij de ontwikkeling van nieuwe en gezondere huisvesting wordt duurzaamheid toegepast -meer aandacht voor duurzaamheid in ons eigen gedrag	naar aandacht voor waarden -bij aanschaf kijken naar duurzame oplossingen -aandacht in scholing voor thema waarden
<i>Internationalisering en actualiteit</i>	
De ogen voor leerlingen openen voor een grotere wereld	-uitwisseling met andere vrije scholen over de grens (10 havo) -verkennen van aandacht hiervoor bij mvt en m&m vakken -in eigen conferentie ideeën ophalen

3.3 Onderwijsaanbod en -tijd

3.4.1 Ontwikkelingsgericht curriculum

De vrijeschool heeft een leerplan van klas 1 t/m klas 12 (na twee jaar kleuterperiode). Dit is een internationaal twaalfjarig curriculum (regulier van groep 3 tot en met de laatste klas voortgezet onderwijs) met een breed onderwijsprogramma dat zich richt op de ontwikkeling en vorming van leerlingen.

In het leerplan is de lesstof zo geordend dat het aansluit bij de ontwikkelingsfase van de betreffende leeftijd. Het richtpunt is een brede ontwikkeling van de leerling. Leerstof wordt gezien als ontwikkelingsstof om deze brede ontwikkeling te voeden.

3.4.2 Aanbod lessen

Het onderwijs is ingericht met periodeonderwijs en vaklessen. Naast cognitieve vakken zijn er kunstzinnige, ambachtelijke en bewegingsvakken: kunst, koor, toneel, muziek, euritmie, dans, lo, hout-, metaal- en textielbewerking, tuin. Met name in de eerste leerjaren is het onderwijs ervaringsgericht. Het is onderwijs voor hoofd, hart en handen (denken, voelen, doen/willen). Door de afwisseling tussen theoretische en praktische vakken en door afwisseling in de les ontstaat ademend onderwijs. Ieder leerjaar kent een jaarthema passend bij de leeftijdsfase. Dit loopt als een rode draad door de lesstof heen. Hierdoor krijgen de verschillende vakken onderlinge samenhang.

Periodeonderwijs

Een deel van de meer theoretisch gerichte vakken wordt in het periodeonderwijs gegeven. Leerlingen zijn tijdens de periodes telkens drie weken lang gedurende de ochtend van iedere schooldag intensief met een onderwerp bezig dat aansluit bij de leeftijdsfase.

De leerkracht creëert zelf de lesopbouw en -inhoud van de periode. Tijdens periodes komen invalshoeken aan bod vanuit meerdere vakken die elkaar aanvullen en verrijken. Het periodeonderwijs bevat ook vrijeschoolspecifieke thema's (vakken) zoals sterrenkunde, biografie, Parcival. De leerlingen verwerken de inhoud van de lesstof zelf in periodeschriften.

Kunst- en bewegingsonderwijs

Het rijke aanbod aan kunstzinnige en bewegingsvakken activeert de wilsontwikkeling, stimuleert de gevoelsontwikkeling en het bewegingsgevoel en bevordert de sociale interactie.

Vaklessen

In de lesstof en de methodes van vaklessen zijn de doorlopende leerlijnen en de diploma-eisen van het voortgezet onderwijs opgenomen. De vaksecties kiezen de methode of aanpak die het beste aansluit bij de doelen per vak. Ook is er ruimte voor aanvullend materiaal om de leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op het verkrijgen van de benodigde competenties en kennis voor het

examen. De secties zijn verantwoordelijk voor de doorgaande leerlijn en hebben inhoudelijk afspraken gemaakt over aanpak en toetsing. In wekelijkse pedagogische vergaderingen en op studiedagen besteden de leerkrachten aandacht aan de aansluiting van de leerlijnen, zowel horizontaal als verticaal.

3.4.3 Onderwijstijd

Het Parcival college voldoet aan de wettelijke eisen rond onderwijstijd. Vanwege het brede onderwijsaanbod worden meer lessen gegeven en is de onderwijstijd omvangrijker dan vereist. De scholen monitoren de (on)geplande lesuitval. Lessen die uitvallen worden in het eerste leerjaar zoveel mogelijk vervangen. Voor de hogere klassen is studieruimte beschikbaar waarin de vrijgekomen tijd nuttig kan worden besteed.

3.4.4 Burgerschap en sociale integratie

De vrijeschool heeft een eigen kijk op onderwijs, die gebaseerd is op het mensbeeld van de antroposofie. Het vrijeschoolonderwijs richt zich op subjectwording, socialisatie en kwalificatie en nadrukkelijk in deze volgorde.

In deze visie worden leerlingen niet opgeleid om een instrument te zijn voor de maatschappij maar om een deel te zijn van de maatschappij en vanuit eigenheid een substantiële bijdrage te leveren aan die maatschappij.

Het onderwijs op een vrijeschool staat nadrukkelijk in dienst van de persoonlijkheidsvorming, zowel individueel als in relatie tot de sociale gemeenschap, dat is de basis van waaruit leerlingen aan de maatschappij kunnen deelnemen. We gaan ervan uit dat de jonge mensen niet blanco ter wereld komen, maar zijn toegerust met nieuwe mogelijkheden en kwaliteiten. Daarom is het van belang dat leerlingen hun mogelijkheden en kwaliteiten ontdekken en leren inzetten. Alleen dan zijn ze in staat om de samenleving verder te helpen ontwikkelen.

Ontwikkelen kun je niet in je eentje, daarvoor heb je anderen nodig: 'it takes a village to raise a child'. Om je te kunnen ontwikkelen is de gemeenschap van groot belang: om je aan te schaven, om samen te leren werken, om je te spiegelen. Door de verbinding met de mensen om zich heen leert de leerling vanuit betrokkenheid deel te nemen aan de maatschappij van morgen.

In de jaren van de bovenbouw, staat de ontwikkeling van leerlingen in het teken van het gevoel. Dat gevoel moet eerst geboren worden en vervolgens vindt er in de latere jaren een verzelfstandiging en nuancering van het gevoel plaats en kan het worden verbonden met het denken. Deze ontwikkeling mondt uit in het -zij het nog prille-, vermogen om zelfstandig tot oordeelsvorming te kunnen komen. Immers om tot een oordeel te komen, moet je alle factoren die een rol spelen in een vraagstuk kunnen overzien en kunnen wegen. Dit vraagt integratie van het denken en het voelen. Voor deelname aan de maatschappij is zelfstandige oordeelsvorming de basis en een voorwaarde voor kritisch democratisch burgerschap.

Er zijn voor burgerschapsvorming vier belangrijke pijlers geformuleerd.

1 In onze schoolsamenleving hebben we respect voor en kennis van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat

Dit wordt op onze school onderwezen bij vakken als geschiedenis en maatschappijleer en komt ook tot uitdrukking in onze besluitvormingsstructuur bijvoorbeeld in de Medezeggenschapsraad. In ons onderwijs staat respect voor de fundamentele rechten en vrijheden van de mens centraal. Wij handelen daar ook naar.

In het contact tussen leerlingen en leraren, maar ook tussen leerlingen en leraren onderling, is respect voor de uniciteit van de ander een belangrijke waarde waarop ons onderwijs is gestoeld. Dit komt tot uitdrukking in onze schoolsamenleving, in de schoolregels en het leerlingenstatuut en de diverse protocollen die er zijn rond het gebruik van sociale media, pesten en veiligheid.

2 Wat betreft het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties die leerlingen in staat stellen om deel uit te maken van en bij te dragen aan de pluriforme, democratische Nederlandse samenleving.

Wij onderschrijven de democratische waarden van de Nederlandse samenleving. Op een vrijeschool is het ontwikkelen en ontdekken van de eigenheid van de leerling een centraal thema. Vanuit die eigenheid leren leerlingen om hun gedachten en gevoelens tot uitdrukking te brengen in relatie tot anderen. Zij ontwikkelen sociale en maatschappelijke competenties waarmee zij kunnen deelnemen aan de Nederlandse samenleving en aan die samenleving ook een bijdrage kunnen leveren.

3 Over het bijbrengen van kennis over en respect voor verschillen in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid en ook de waarde dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden:

Wij gaan er in onze schoolvisie vanuit dat ieder kind, ieder mens een eigen identiteit heeft die tot verwerkelijking wil komen. Hiervoor zijn respect en ruimte noodzakelijke voorwaarden. De vrijeschool is een confessioneel neutrale school hetgeen betekent dat er niemand wordt uitgesloten op basis van diens achtergrond of overtuiging zolang die achtergrond of overtuiging anderen niet uitsluit.

4 Het bevoegd gezag creëert een omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd actief te oefenen met de omgang en het handelen naar deze waarden: vormgeven van de school als oefenplaats voor democratisch burgerschap. (wetsartikel d)

Zoals bij punt 1 aangegeven, is de Medezeggenschapsraad, waar alle geledingen van de school zijn vertegenwoordigd een orgaan waar ook leerlingen actief worden gestimuleerd te oefenen met de omgang en het handelen naar de democratische grondwaarden van de Nederlandse samenleving. De leerlingen zijn vertegenwoordigd in de leerlingenraad en uit de leerlingenraad wordt de afvaardiging gekozen voor de Medezeggenschapsraad.

Het Parcival College Vrijeschool Groningen is een kleinschalige school waar aandacht is voor de leerling als individu en de omgeving. Dat realiseren we doordat we met elkaar (leraren, leerlingen en onderwijsondersteunend personeel) een gemeenschap vormen. De gemeenschap vormt de bedding waarin het individu zich kan ontwikkelen. Om een gemeenschap te kunnen vormen, moet je elkaar kennen. We werken met heterogene 2 jarige brugklassen en daarna met stamklassen tot aan het eindexamen. De gemeenschappelijk vieringen: de jaarfeesten en het voorjaarsconcert, hebben hier ook een functie. Leerlingen van verschillende leeftijden en klassen en leraren en ondersteunend personeel ontmoeten elkaar bij deze vieringen.

Op onze school draagt het klassenverband sterk bij aan de gemeenschapsvorming. De mentor is hierin de spil. Hij of zij kent alle leerlingen uit de klas door het meerjarige mentoraat. Hij of zij heeft aandacht voor individuele verschillen en hulpvragen en stimuleert het sociale klimaat. Een veilig leefklimaat waarin leerlingen zichzelf kunnen zijn is op onze school belangrijk. In het mentoruur wordt er intensief gewerkt aan de sociale structuur van de klas, de reizen in klassenverband in de verschillende leerjaren dragen hier voor een belangrijk deel aan bij.

Tenslotte, in veel lessen worden leerlingen gestimuleerd om zich actief tot elkaar te verhouden door het gebruik van activerende werkvormen in de les, maar ook bij vakken als toneel, dans, euritmie, koor, omgangskunde, debatteren, talendorp leren leerlingen om zich tot elkaar te verhouden en samen te werken.

Voor leerlingen die moeite mee hebben met sociale situaties, is er een training 'rots en water'. In deze training gaat het over het verkennen en leren respecteren van eigen en andermans grenzen. Er is ook een 'veerkrachttraining', hierbij gaat het over zelfvertrouwen.

Op het Parcival College lopen leerlingen stage. In een afgebakende periode maken leerlingen deel uit van de samenleving en oefenen daarin om op verantwoorde wijze deel te nemen.

De mavo leerlingen lopen in de 9e klas één week stage en in de 10e klas twee weken stage in een bedrijf van hun keuze. In de havo en het vwo gaan de leerlingen in klas 9 een week op winkelstage, in klas 10 doen de leerlingen gedurende twee weken een zogenaamde 'zorgstage' d.w.z. dat ze stage lopen op een plek waar voor andere mensen wordt gezorgd. En in klas 11 lopen de leerlingen twee weken stage in een bedrijf naar keuze in het verlengde van hun beroepskeuze.

3.4.5 Basisvaardigheden

De referentieniveaus zijn verwerkt in ons onderwijsprogramma. Eventuele uitval van leerlingen op de basisvaardigheden wordt gemonitord en waar nodig wordt er extra aandacht besteed om de opgebouwde achterstand in te lopen. Loopbaanoriëntatie en -begeleiding vo

Voor loopbaanoriëntatie en -begeleiding worden de leerlingen in de klassen 9 tot en met 12 begeleid door mentoren en decanen. De mentoren hebben een eerstelijns rol. De decanen van mavo en havo/vwo hebben een tweedelijnsfunctie. Zij begeleiden de leerlingen bij de keuze van opleiding en sector/profiel.

De leerlingen krijgen praktische loopbaanbegeleiding in de vorm van stages in klas 9, 10 en 11. Stages zetten we ook in als beroepsoriëntatie.

Oud-leerlingen en voorlichters van universiteit of hogeschool komen jaarlijks langs om informatie over studeren in het hoger onderwijs te geven.

3.4.6 Afsluiting vo

Onze school biedt de opleidingen vmbo-t/mavo, havo en vwo aan. Na een tweejarige brugperiode krijgen de leerlingen een advies voor hun definitieve leerroute vmbo-t/mavo, havo of vwo. In de PTA's hebben we per leerroute aangegeven hoe toetsing en afsluiting plaatsvinden. Daarbij worden de kerndoelen van de examenprogramma's gevolgd.

3.5 Pedagogisch-didactisch klimaat en schoolklimaat

We bereiden onze leerlingen voor om als zelfstandige mensen volwaardig en creatief deel te nemen aan de maatschappij. In ons pedagogisch-didactisch handelen willen we de leerling helpen zich bewust te worden van zijn levensmotief, zijn vermogens en zijn wil. Hoe zich te verhouden tot de ander en de wereld om zich heen. Om deze persoonlijke en sociale ontwikkeling mogelijk te maken is een schoolklimaat belangrijk waarin iedereen zich gezien en geborgen voelt, waarin je mag zijn wie je bent. Daarom hechten we veel belang aan goede omgangsvormen tussen leerlingen onderling, medewerkers onderling en tussen medewerkers en leerlingen. In de lessen maar ook daarbuiten, in pauzes, bij jaarfeesten, reizen en excursies, schoolfeest en voorjaarsconcert.

Ook op andere fronten werken we aan een veilig schoolklimaat:

- We voldoen aan de wettelijke verplichtingen (leerlingenstatuut, schoolregels, veiligheidsprotocol, RI&E-inventarisatie, antipestprotocol, incidentregistratie, schoolveiligheidsplan, opvolging van leerplicht en absenties);
- We besteden aandacht aan een gezonde school: gezonde verkoop in de kantine, verbod op roken, alcohol, drugs, geen mobiele telefoons;
- Door een mentor gedurende enkele jaren aan een klas te koppelen, krijgen ouders en leerlingen een goede band en is er een bedding waarin de leerling zich veilig voelt. Er zijn gezamenlijke leerlingactiviteiten;
- Ouders worden betrokken bij de school middels ouderavonden, mentorgesprekken, voorstellingen en presentaties en voorjaarsconcert.

- Door regelmatige enquêtes hebben we een goed beeld van het klimaat en kunnen we verbeterpunten ontdekken;
- Op onze school kunnen leerlingen met hulpvragen terecht bij hun mentor, leerkrachten en ondersteuners, ondersteuningscoördinatoren en vertrouwenspersonen;
- In de lessen en middels voorstellingen besteden we aandacht aan sociale vaardigheden, sociale media, groepsdruk, pesten;
- Door het brede aanbod van praktische lessen als euritmie, kunst, ambacht, koor, dans, toneel etc. worden leerlingen uitgedaagd om zichzelf op andere wijze te laten zien en leren ze in wisselende leeromgevingen met elkaar om te gaan.
- Het bestuur, de schoolleiding en de medewerkers benoemen respectvol gedrag als vanzelfsprekend en geven daarin het goede voorbeeld;

3.6 Volgen van leerlingen in hun ontwikkeling

In het kader van een juiste begeleiding voor onderwijsvoortgang en algemeen welbevinden registreren de leerkrachten en mentoren informatie over de leerling vanaf het moment van aanname: ontwikkeling van kennis, vaardigheden, de voortgang, zorgbehoefte en aanwezigheid. Die informatie wisselen we uit met de desbetreffende leerlingen en hun ouders en met andere medewerkers indien nodig voor een passende begeleiding of zorg; indien nodig ook, na goedkeuring door de ouders, met externe partijen, zoals een samenwerkingsverband of andere scholen.

Informatie over leerlingen wisselen we gedurende het jaar uit op verschillende momenten en via verschillende kanalen:

- **Leerlingvolgsysteem**
We gebruiken Magister als leerlingvolgsysteem. Alle informatie over een leerling is in te zien door de ouders van de betreffende leerling (tot 16 jaar) of door de leerlingen (vanaf 16 jaar).
- **Getuigschriften en rapporten**
De ontwikkeling van leerlingen leggen we vast in woordbeoordelingen, getuigschriften en cijfers/scores. De nadruk ligt op de kwalitatieve beoordeling. Jaarlijks schrijven mentoren een ontwikkelingsbeeld van de leerling. Aan het einde van het examenjaar ontvangen de leerlingen een getuigschrift met karakterschets.
- **Ouderavonden**
Jaarlijks organiseren we ouderavonden in elk leerjaar. Tijdens deze bijeenkomsten krijgen de ouders informatie over een specifiek thema dat van belang is in het leerjaar en hoe het met de klas gaat. Daarnaast is er in januari een tafeltjesavond met 10-minutengesprekken waar met vakdocenten gesproken kan worden.
- **Mentorgesprekken**
De leerlingen spreken met hun mentor waarin zij hun onderwijsvoortgang en algemeen welbevinden bespreken. Ouders spreken de mentor op afspraak.
- **Zorggesprekken / klassenbesprekingen**
De studievoortgang en het welbevinden van de leerlingen van een klas wordt gemonitord door de mentor. Mocht er zorg zijn rond een klas of een leerling in de klas, dan kan de mentor dit inbrengen bij de teamleider en ondersteuningscoördinator. Mogelijke vervolgacties zijn gesprekken tussen mentor en leerling of tussen mentor en ouder, individuele begeleiding vanuit het ondersteuningsteam, aanpassing van het lesprogramma en dergelijke.
- **Rapportvergaderingen**
Er zijn drie-vier keer per jaar rapportvergaderingen. In 2023-2024 is er gekozen voor minder rapportvergaderingen om lesuitval te verminderen. Deze keuze moet nog worden geëvalueerd. De mentoren bespreken hun klassen en leerlingen (voor) met de teamleider. De leraren monitoren daarin de algemene studievoortgang van de leerlingen. Ook stellen zij vanuit die informatie de juiste niveaubepaling vast. Ondanks het accent op de cognitieve

prestaties nemen zij bij de rapportvergaderingen ook andere omstandigheden mee. Waar nodig zetten zij maatwerk in.

3.7 Zorg

3.7.1 Extra ondersteuningsvraag

Leerlingen met een extra ondersteuningsvraag zijn te verdelen in vijf categorieën:

- leerlingen met zwakke executieve functies;
- leerlingen met een hoge begaafdheid;
- chronisch/langdurig zieke leerlingen (incl. depressie en burn-out);
- leerlingen met een lastige thuissituatie;
- leerlingen met sociaal emotionele problematiek.

Belangrijk om te vermelden is dat leerlingen met dyslexie en dyscalculie hier niet onder vallen.

Er is vanzelfsprekend enige overlap tussen deze categorieën, maar we gaan bij de indeling uit van de kernproblematiek. De exacte omvang van de leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte is lastig aan te geven omdat de intensiteit van ondersteuning varieert. In 2023-2024 is het aantal leerlingen met een ondersteuningsvraag als volgt:

	Totaal aantal leerlingen	Leerlingen met een extra ondersteuningsvraag		Leerlingen met een onderwijszorgarrangement	
		aantal	% van het totaal	aantal	% van het totaal
Parcival College	840	125	15%	60	7 %

Extra middelen Samenwerkingsverband

De basisondersteuning wordt bekostigd uit de reguliere lumpsum. Daarnaast krijgt de school vanuit het samenwerkingsverband passend onderwijs jaarlijks een substantieel bedrag om de extra benodigde ondersteuning te bekostigen. Zowel het samenwerkingsverband als de school hechten aan het zo veel mogelijk preventief werken, waardoor er een verschuiving van middelen plaatsvindt van extra ondersteuning naar een uitgebreidere basisondersteuning en middelen vanuit het samenwerkingsverband in toenemende mate ook daarvoor ingezet worden. Zie ook de website van ons samenwerkingsverband: <https://www.swv-vo2001.nl/>

3.7.2 Aanbod

Het samenwerkingsverband is zo ingericht dat veel ondersteuning en verantwoordelijkheid bij de scholen ligt. Onze zorgstructuur is navenant ingericht. Er zijn drie niveaus van onderwijsondersteuning:

- Basisondersteuning
- Extra ondersteuning in de vorm van arrangementen
- Plaatsing in het speciaal onderwijs

De basisondersteuning heeft betrekking op ondersteuning zoals die voor alle leerlingen geldt en beschikbaar is. De ondersteuning bieden we aan op signalering door mentor of andere bij de leerling betrokken medewerker van de school, maar kan ook extra aandacht krijgen n.a.v. een verzoek van (mede)leerling of ouder. Wij passen onze basisondersteuning voor een deel aan de behoefte van de leerling aan. De school ziet de algemene leerlingenzorg als een taak voor iedere leerkracht binnen de grenzen van zijn of haar mogelijkheden. De ondersteuning ligt in het verlengde van de lesgevende taak en is daarmee nauw verbonden. Leerlingondersteuning vindt plaats in iedere les. Aanvullende ondersteuning kan binnen, maar ook buiten lesverband worden geboden. Er is een cirkel van betrokken medewerkers om onze leerlingen: leerkrachten, mentoren, studiebegeleiders en decanen en indien aan de orde externe huiswerkbegeleiding.

Een leerling die ondersteuning nodig heeft die boven de overeengekomen basisondersteuning uit gaat, ontvangt die extra ondersteuning in de vorm van een *ondersteuningsarrangement* binnen de eigen school. Daarbij is wederom de ondersteuningsbehoefte van de leerling het vertrekpunt. Het gaat dus om wat de leerling nodig heeft en niet om wat de leerling 'mankeert'.

Onze school heeft een ondersteuningsgroep die bestaat uit ondersteuningscoördinatoren, een orthopedagoog, een leerlingbegeleider en kunstzinnig therapeut. Daarnaast is er een schoolarts, zijn er twee vertrouwenspersonen en een veiligheidscoördinator. Er zijn ook zgn. persoonlijke mentoren, leraren met een extra mentortak om individuele leerlingen intensiever wkelijks te begeleiden.

Het kan zijn dat de school het gewenste ondersteuningsarrangement niet kan aanbieden. In dat geval kan in overleg met ouders gekozen worden voor een verwijzing naar een school die dat arrangement wel kan aanbieden. Doorverwijzing kan ook plaatsvinden als de (sociale) veiligheid van leerlingen en/of medewerkers in het geding is.

Meer informatie over onze extra ondersteuning is te lezen in het schoolondersteuningsprofiel van de school (SOP), in te zien op onze website.

3.7.3 Aanpak

Als een leerling is aangemeld bij ons ondersteuningsteam verrichten wij waar nodig eerst een uitgebreider screeningsonderzoek. Dit kan nodig zijn om in kaart te brengen welke ondersteuning het beste aansluit bij de onderwijs-/zorgbehoefte van de leerling. De screening kan onder andere bestaan uit gesprekken, korte testen, het invullen van vragenlijsten of observaties in de klas. Na de screening bepalen we in overleg eventuele vervolgstappen. Het kan gaan om extra ondersteuning binnen de school, externe vormen van ondersteuning of in uitzonderlijke gevallen begeleiding naar een beter passende onderwijs situatie. In een ontwikkelingsplanperspectief (OOP) opgesteld door de orthopedagoog, wordt een plan van aanpak opgesteld.

Extra ondersteuning binnen de school

De leden van het ondersteuningsteam bepalen in overleg met leerkrachten, leerlingen en ouders wat er binnen school kan worden gedaan om de situatie te verbeteren. Denk bijvoorbeeld aan:

- begeleiding van leerkrachten voor aanpassingen in de klas;
- korte ondersteuningstrajecten door de leerlingbegeleider of kunstzinnig therapeut;
- huiswerkbegeleiding;
- tijdsverlenging bij toetsen;
- ondersteunende onderwijsmaterialen;
- aangepaste lesroosters;
- advies bij aanschaf ondersteuningsmaterialen voor thuis (bv Kurzweil-licentie voor thuisgebruik bij dyslexie);
- langdurigere ondersteuningstrajecten met externe ondersteuning of plaatsing.

Externe vormen van ondersteuning

Soms is er intensievere of meer gespecialiseerde ondersteuning nodig dan de school kan bieden. Zo adviseert het ondersteuningsteam soms meer uitgebreid onderzoek naar achtergronden van problematiek op school. Hiervoor is altijd toestemming van de ouders/verzorgers nodig. We bieden geen therapeutische begeleiding aan of begeleiding bij problemen binnen het gezin. We ondersteunen leerlingen en ouders wel bij het vinden van hulp. In voorkomende gevallen wordt de expertise van het Samenwerkingsverband gezocht om tot een passende oplossing te komen.

Begeleiden naar een beter passende onderwijs situatie

Soms leveren begeleidingstrajecten onvoldoende verbeteringen op in de aansluiting tussen het aanbod van de school en de zorgbehoefte van de leerling. Wanneer een leerling ernstig vastloopt in het onderwijs en het leerproces of de sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling langdurig stagneert, kan een traject bij een andere school worden geadviseerd. Dit gebeurt alleen wanneer eerder ingezette zorg onvoldoende effect heeft gehad en de school het ontwikkelingsproces van de leerling niet kan waarborgen.

Ontwikkeling meer extra ondersteuningsvraag

We staan bekend als een school met een veilig en prettig klimaat en waar de leerling gezien wordt. Daardoor hebben we extra aantrekkingskracht op kwetsbare kinderen of leerlingen met een extra ondersteuningsvraag. De laatste jaren neemt het aantal leerlingen met een extra ondersteuningsvraag toe. We constateren dat we hierdoor de grenzen van de extra ondersteuning bereiken. We zullen nadrukkelijker dan voorheen een antwoord moeten vinden hoe hier mee om te gaan.

Ambitie 2   We vinden een passend antwoord op de vraag hoe om te gaan met de toenemende vraag om extra ondersteuning van leerlingen.

4   Kwaliteitsbeleid

Wij vinden het belangrijk om voortdurend te werken aan de kwaliteit van ons onderwijs en om een goed overzicht te hebben van die kwaliteit. De wijze van sturing is vastgelegd in het sturingskader [Vrijeschoolonderwijs in zicht.](#)

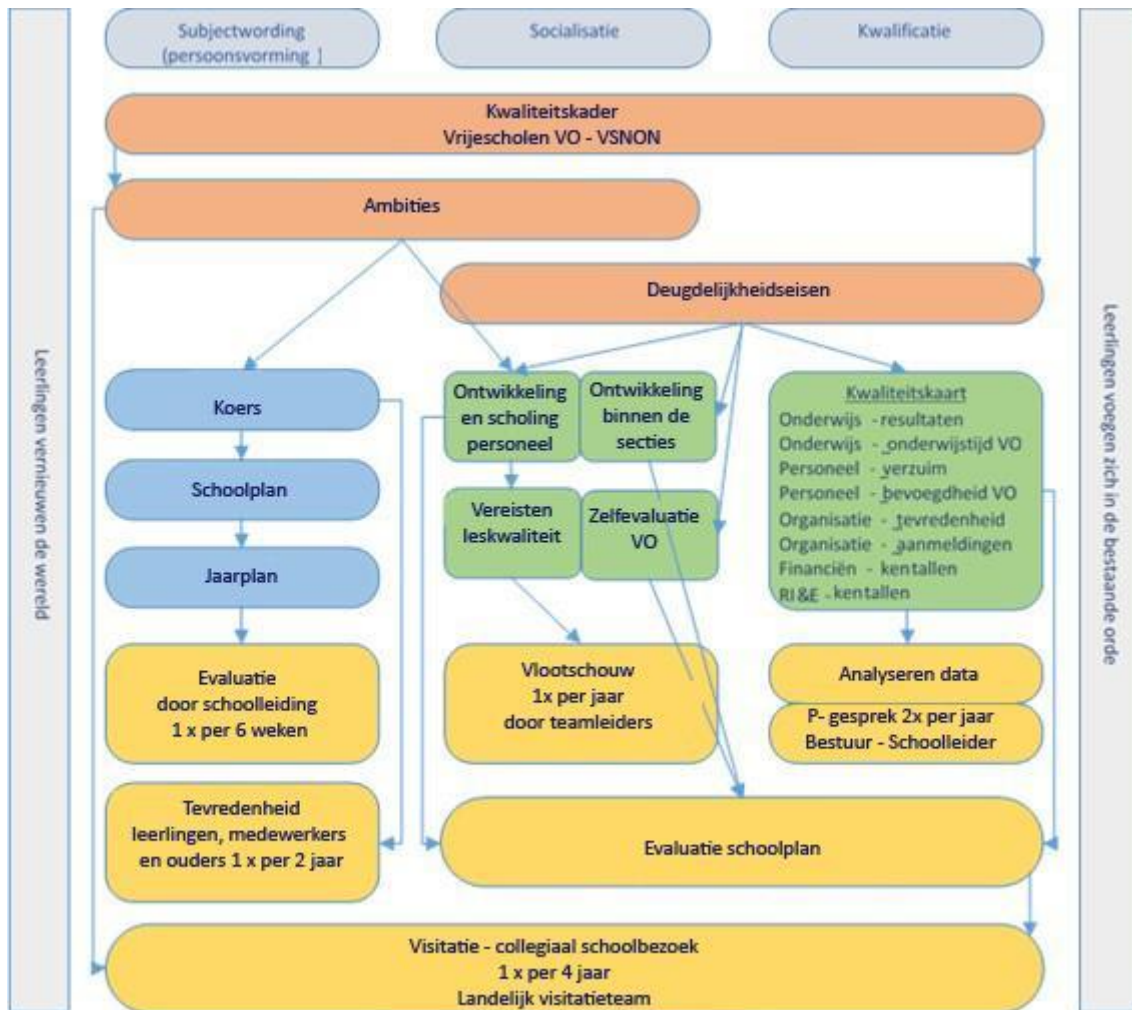
Het monitoren van de kwaliteit is in deze notitie beschreven. We vinden het belangrijk dat we de kwaliteit op een voor de medewerkers stimulerende en weinig belastende wijze monitoren. Wij gebruiken daarom geen veelheid aan instrumenten, maar verzamelen vooral de beschikbare informatie en inzichten vanuit de dagelijkse praktijk en presenteren die op hoofdlijnen (zoals in de kwaliteitskaart).

Kwaliteit tonen we op drie manieren aan:

- **Meetbaar maken van kwaliteit (in cijfers uit te drukken)**
De objectief meetbare kwaliteit drukken we in getallen uit in de Kwaliteitskaart.
- **Zichtbaar maken van kwaliteit**
In bijvoorbeeld lesbezoeken kunnen we de kwaliteit van het onderwijs ervaren.
- **Inzichtelijk maken van kwaliteit**
Sommige aspecten van kwaliteit zijn moeilijk te meten of te zien, bijvoorbeeld de motiverende werking van periode-onderwijs en het werken in een periodeschrift. We kunnen wel goed uitleggen wat dat bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs.

4.1 Overzicht kwaliteitszorg

VSNON hanteert diverse kwaliteitsinstrumenten. De samenhang is in onderstaande figuur geschetst.

4.2 Het speelveld

Onze missie bepaalt de focus en de inrichting van ons onderwijs. De doeldomeinen van onderwijsfilosoof en hoogleraar Gert Biesta gebruiken we om ons denken over onderwijs te structureren: kwalificatie, socialisatie en subjectwording. Voor het invoegen in de bestaande orde zijn vooral de kwalificatie- en socialisatie-elementen van het onderwijs belangrijk. Subjectwording is vereist om de wereld te kunnen vernieuwen.

4.3 Kwaliteitskader voor vrijescholen 2023

Begin 2018 hebben de vrijescholen voor voortgezet onderwijs hun kwaliteitskader vastgesteld. Dit [kwaliteitskader](#) is in 2023 geactualiseerd. In dit kader beschrijven we onze vrijeschoolvisie op onderwijskwaliteit en maken we aansluiting bij het Onderzoekskader 2022 van de Inspectie van het Onderwijs. We sluiten ook aan bij de door Gert Biesta geïntroduceerde doeldomeinen van het onderwijs subjectwording, socialisatie en kwalificatie.

4.4 Ambities en deugdelijkheidseisen

Onze ambities zijn beschreven in de Koers van VSNON en in dit schoolplan. De ambities worden concreet uitgewerkt in jaarplannen. Daarnaast willen we uiteraard voldoen aan de eisen van deugdelijkheid.

De schoolleiding, bestaande uit de rector en de teamleiders, neemt in haar bijeenkomsten de voortgang van de school- en jaarplannen door en deze wordt uitgewisseld met de mr.

4.5 Medewerkers

Wij vinden het zeer belangrijk dat medewerkers zich voortdurend ontwikkelen. Dat is ook pedagogisch belangrijk, omdat een zich ontwikkelende leraar een voorbeeldfunctie voor de leerlingen vervult. Wij bieden daartoe 'ruimte, kansen en uitdaging'. Daarnaast moet de kwaliteit van het geleverde werk goed zijn.

Op onze school zijn er mogelijkheden voor collegiale consultatie in de wekelijkse pedagogische vergadering. Leerkrachten betrekken leerlingen bij de beoordeling van hun eigen leskwaliteit.. De teamleiders bezoeken lessen om de kwaliteit te beoordelen.

Tweejaarlijks teamleiders de teams in kaart middels een 'vlootschauw' op persoonlijke en professionele ontwikkeling en de kwaliteit van de lessen. De genoemde punten worden met de leraren besproken. Met alle medewerkers vindt er jaarlijks een voortgangsgesprek plaats.

Met ons personeelsbeleid willen wij bereiken en borgen dat onze medewerkers zich professioneel en persoonlijk ontwikkelen. Dit wordt verder toegelicht in hoofdstuk 9 onder Personeelsbeleid.

4.6 Lerende organisatie

Elke school werkt aan leren en verbeteren en heeft in dat kader een zelfevaluatie uitgevoerd op grond van de deugdelijkheidseisen in het Onderzoekskader 2022 van de inspectie. De schoolleider bespreekt de zelfevaluatie jaarlijks met de bestuurder.

4.7 Kwaliteitskaart

In de kwaliteitskaart verzamelen we objectieve cijfers over de kwaliteit van onderwijs en organisatie, zoals eindscores, ziekteverzuim en balanscijfers. Met een kleurcodering wordt aangegeven in hoeverre de resultaten afwijken van onze streefwaarden of normen.

Onderwerp / aspect	referentie / norm	gegevens bekend	norm gehaald	toelichting
Werken vanuit visie				
01 Koers, doelen, resultaten	☞ wet po / vo (vierjaarlijkse stukken)			
02 Borings, uitwerking, uitvoering, evaluatie				Borings op team- en sectorniveau kan beter in het vo
Externe verantwoording				
01 Beleidsdocumenten ISO	☞ wet po / vo (1-4-jaarlijkse stukken)			Schoolondersteuningsprofiel ZvO wordt geactualiseerd
02 Websites stichting / scholen				Wordt in kaart gebracht
03 Monitoring veiligheid (Vensters)	Inspectiekader			
04 Zelfevaluatie / Inspectiebezoeken / Visitaties	Inspectiekader			Nieuwe evaluatie in 2023-2023
Onderwijs				
01 Doorstroom po	☞ Normen Onderwijsresultatenmodel			
02 Instroom en uitstroom po	geen norm			n.v.t.
03 Eindtoetsen po	☞ po-norm ORI			Driejaarsgemiddeldes boven de norm (Onderwijsresultatenmodel)
04 Doorstroom po naar vo	landelijk 3-jaarsgemiddelde			n.v.t.
05 Doorstroom en afstroom vo	☞ Normen Onderwijsresultatenmodel			ver boven de norm van de inspectie
06 Doorstroom vo	☞ Normen Onderwijsresultatenmodel			normen mavo en havo niet gehaald wegens vijfjarig mavo en zesjarig havo (in verleden beleidskeuzes)
07 Uitstroom vo / thuiszitters	landelijke cijfers			
08 Examenclijfers vo	☞ Norm Onderwijsresultatenmodel			3-jaarsgemiddelde vwo Zutphen VO onder norm, groot verschil SI-CE
09 Geslaagden vo	landelijk gemiddelde			Onder 3-jaarsgemiddelden, mavo en vwo lager dan 25 procentiel NL
10 Aantal leerlingen per klas	eigen norm voor po			po: gemiddelde klassengrootte onder de norm
Onderwijstijd				
01 Onderwijstijd	☞ wettelijke verplichting			monitoring wordt verder ingericht vormgegeven
02 Resultaat	streefwaarde			n.v.t. streefwaarde wordt nog ontwikkeld
Medewerkers				
01 Ziekteverzuim	landelijke gemiddelde			
02 Functiemix				n.v.t. De scholen ontwikkelen eigen normen
03 Bevoegdheden	allen bevoegd/benoembaar			aanvullende gegevens worden in kaart gebracht
04 Personeelsopbouw				
Organisatie				
01 Monitor Sociale veiligheid	landelijk gemiddelde			metingen 2021-2022 zijn uitgevoerd, nog niet allemaal in Vensters
02 Tevredenheidsmetingen	eigen norm nog vast te stellen			Wanneer weer tevredenheidsmetingen medewerkers? Ouders ZvO?
03 Aanmeldingen				n.v.t.
04 Leerlingenaantallen incl ondersteuningsvraag				n.v.t.
05 Prognoses leerlingenaantallen				n.v.t.
Financiën				
01 Planning en verantwoording	P&C-kalender			
02 Exploitatieresultaat	begroting VSNON			
03 Kengetallen jaarrekening	norm commissie Don			
RI&E				
01 Bedrijfschulpervering	wettelijke vereisten			
02 EHBO	wettelijke vereisten			
03 Installatiekeuringen	wettelijke vereisten			
04 Apparaten en opslag	wettelijke vereisten			
05 Gymnastiek	wettelijke vereisten			
06 Sociale Veiligheid	wettelijke vereisten			
07 Overig	wettelijke vereisten			

* ☞ = (wettelijke) norm van Onderwijsinspectie

In periodegesprekken (P-gesprekken) en werkoverleggen bespreken bestuur en de schoolleiding de stand van zaken. De waarden onder de norm of onder de streefwaarde zijn dan onderwerp van gesprek en kunnen leiden tot aanpassing van beleid.

4.8 Collegiaal schoolbezoek - visitatie

De vrijescholen voor voortgezet onderwijs visiteren elkaar regelmatig. Iedere school ontvangt eens in de drie à vier jaar een visitatieteam dat lessen bezoekt en gesprekken voert om een beeld te krijgen van de kwaliteit van het onderwijs en om van elkaar te leren. Het betreft een zogenaamd waarderend onderzoek. De visitatiecommissie bestaat uit leerkrachten, schoolleiders en bestuurders van andere vrijescholen. Het kader voor de visitatie wordt gevormd door het Kwaliteitskader van vrijescholen voor voortgezet onderwijs. Aan de hand hiervan zijn kijkwijzers voor lessen en andere

waarnemingsinstrumenten ontwikkeld die zich toespitsen op het zichtbaar maken van de leerresultaten op het vlak van socialisatie en subjectwording.

In 2023 is onze school het laatst bezocht door de landelijke collega's.

5 Personeelsbeleid

5.1 Inleiding

Het personeelsbeleid van VSNON krijgt vorm vanuit de Koers en is uitgewerkt in het [Strategisch Personeelsbeleid VSNON](#). Hierbij gaan we uit van de volgende strategische doelen:

- **Professionele en persoonlijke ontwikkeling van iedere medewerker:**
  - We ontwikkelen voortdurend onze professionele kennis en vaardigheden en ons vakmanschap;
  - We geven elkaar ruimte voor professioneel handelen, autonomie en eigenaarschap;
  - We maken en geven ruimte voor feedback, voor (uit)proberen, om fouten te maken en daarvan te leren;
  - We reflecteren op ons eigen handelen en ontwikkeling.
- **Samenwerken in een lerende organisatie:**
  - We willen elkaar inspireren, spiritueel, vanuit onze gezamenlijke visie en ons mensbeeld;
  - We werken samen, vieren samen en voeren activiteiten samen uit en ervaren hierdoor meerwaarde door onderlinge uitwisseling en verbinding, zowel binnen als tussen de scholen;
  - We leren van elkaar en leren samen en bouwen zo gezamenlijke kennis en ervaring op (lerende organisatie);
  - We hebben het met elkaar over manieren van werken, resultaten en werkplezier;
  - We hebben een gezamenlijke visie vakdidactiek, -inhoud en pedagogisch-didactische vaardigheden.
- **Eigentijds vrijeschoolonderwijs:**
  - We hebben binnen de school een gezamenlijke visie op eigentijds vrijeschoolonderwijs;
  - We verrijken en vernieuwen het vrijeschoolonderwijs, gericht op wat de wereld van morgen van onze leerlingen vraagt;
  - We zijn voortdurend bezig om de kwaliteit van het vrijeschoolonderwijs te verbeteren;
  - We zijn helder in wat we van onze medewerkers verwachten als het gaat om te bereiken leerdoelen, leerlijnen en pedagogisch-didactisch handelen.
- **Een gezonde en veilige werkomgeving:**
  - We zien elkaar en hebben aandacht en zorg voor elkaar;
  - We zorgen voor een fysiek, sociaal en psychisch veilige werk- en leeromgeving voor leerlingen, medewerkers en ouders;
  - We zijn helder over onze omgangsvormen;
  - We hebben aandacht voor een gezond binnenklimaat, gezonde voering en duurzame schoolgebouwen.

Ons personeelsbeleid is erop gericht om leerkrachten vitaal te houden, ondersteunen en ontzorgen aan de ene kant, en het bieden van ontwikkelingsruimte, kansen en uitdaging aan de andere kant. Zo kunnen leerkrachten zich richten op hun basisactiviteit, het onderwijs en hun eigen rol daarin. Als zij zich bezig kunnen houden met het vormgeven daarvan, in overleg met collega's en leerlingen, leveren ze een bijdrage aan de borging en doorontwikkeling van het levende onderwijs op onze scholen én aan hun eigen ontwikkeling. Op die manier gaan leerproces van leerkracht en leerling samen op.

Met ons personeelsbeleid willen wij bereiken en borgen dat onze medewerkers zich professioneel en persoonlijk ontwikkelen. Dat wil zeggen dat zij:

1. Ruimte ervaren voor professioneel handelen;
2. Samenwerken en meerwaarde ervaren door onderlinge uitwisseling;
3. Bijdragen aan een gezamenlijke visie op vrijeschoolonderwijs;
4. Zich laten zien en zich gezien en gewaardeerd weten;
5. Kunnen reflecteren op eigen handelen.

Het personeelsbeleid van onze school sluit aan bij het kaderstellende strategisch personeelsbeleid van VSNON en bij de vrijeschoolkaders. Belangrijke aandachtspunten zijn de gesprekkencyclus, van en met elkaar leren en gezamenlijke studie (de pedagogische vergadering).

Ambitie 3   We versterken de professionalisering waarin we met en van elkaar leren.

We vinden het belangrijk om middels collegiale uitwisseling en scholing het professionele handelen te nog meer te voeden en te ondersteunen. Deze bijeenkomsten dienen als inspirerend en zinvol te worden ervaren om gezondmakend te zijn.

Sinds schooljaar 2021/2022 organiseren we elk jaar scholingsmomenten waarin een aantal scholingen worden aangeboden:

- Formatief handelen
- Wat is denken, voelen en willen eigenlijk en hoe kun je dat inzetten in je les?
- Activerende didactiek, waaronder verhalen vertellen
- Leerlingen met een raadsel

Het is de bedoeling om deze scholingen een aantal jaren aan te bieden, zodat iedereen alle scholingen een keer kan hebben gevolgd. We zullen de komende vier jaar de scholing nog verder uitbreiden met:

- Digitale vaardigheden
- Lesgeven vanuit waarden
- Ontwikkelen van de wil
- Hoe kun je leerlingen meer eigenaar laten zijn van hun eigen leerproces, aandacht voor 'leren leren'

5.2 Pedagogisch-didactisch handelen

We vinden het belangrijk dat er bekwame, bevoegde en bevlogen leerkrachten voor de klas staan. Wat onze school hieraan doet:

- beschrijving wat leerkrachten pedagogisch-didactisch moeten kunnen om op onze scholen te mogen werken: de functiebeschrijving en aanvullende competenties voor LB en LC;
- lesobservaties door leidinggevers en collega's;
- hierbij gebruiken we onze kijkwijzer met criteria die van belang zijn voor een goede les, zowel de 'harde criteria' als lestijd, volledige instructie of zichtbaar differentiëren, evenals aspecten m.b.t. socialisatie en subjectwording;
- in feedbackgesprekken met de teamleider de les bespreken en de keuze van de lesinhoud en de lesvormen, gekoppeld aan het lesplan en/of de methode, motiveren;
- mogelijkheden voor intervisie of collegiale consultatie of overleg;
- mogelijkheden om andere vrijescholen te bezoeken;
- het pedagogisch-didactische functioneren in de jaargesprekken aan de orde stellen;
- in de jaargesprekken ook aandacht besteden aan de basisvereisten, vakmanschap, inzet deskundigheidsbevordering, verbinding met de vrijeschoolachtergronden en de eigen bijdrage aan de (vrije)schoolontwikkeling.

Ambitie 4   We verbeteren de kwaliteit van het ontwikkelingsgericht denken en handelen in de jaarlaagvergadering.

Om het ontwikkelingsgericht denken en handelen van docenten te stimuleren willen in het jaarlaagoverleg aandacht geven aan:

- de leerlingbespreking (betere tijdsbewaking)
- de uitwisseling tussen mentoren (aandacht voor verbetering groepsvorming, klasse-uur)

Ambitie 5   We worden explicieter in de verwachte kwaliteit van het professionele handelen.

We willen meer expliciet zijn in de verwachte kwaliteit van het professionele handelen van medewerkers. Dit willen we beschrijven in een professioneel statuut. Met name bij de aanname van nieuwe docenten is dit van belang zodat verwachtingen over en weer duidelijk zijn.

5.3 Aannee personeel

In het aannamebeleid streven we naar een goede samenstelling van het team van leerkrachten met de juiste bevoegdheden, met vakbekwaamheid en kennis van het vrijeschoolonderwijs.

5.4 Bevoegdheid en bekwaamheid

Alle leraren dienen een lesbevoegdheid te bezitten. Indien een leraar (nog) onbevoegd in dienst komt, dan worden er afspraken gemaakt over hoe en wanneer de onbevoegde zijn lesbevoegdheid zal behalen. Elk jaar beoordeelt het bestuur of de voortgang is conform de overeenkomst. Indien dat niet zo is gaat de onbevoegde uit dienst. In de hoogste klassen van het voortgezet onderwijs geven soms onderbevoegde leraren lessen. De school probeert dat zoveel mogelijk te beperken en stimuleert onderbevoegde leraren om een eerstegraadsbevoegdheid te halen.

De school heeft een actueel overzicht van de bevoegdheidsstatus van alle leraren (bevoegd, onbevoegd in opleiding, onbevoegd) en van de aantallen onderbevoegd of onbevoegd gegeven lessen.

Medewerkers houden hun bekwaamheid bij door scholing en cursussen. Leraren scholen zich (veelal intern tijdens gezamenlijke studiedagen en pedagogische vergaderingen) in de vrijeschoolpedagogie en houden met externe scholing hun vakbekwaamheid bij. Zij leggen hierover in het jaargesprek verantwoording af. Sinds enkele jaren is er een gecertificeerde post-HBO-opleiding vrijeschoolpedagogie onder auspiciën van Hogeschool Leiden, waaraan leraren na hun eerste werkzame jaar in de vrijeschool kunnen deelnemen. Ook organiseren de vrijescholen voor voortgezet onderwijs een opleiding fenomenologie en organiseert de BVS een cursus voor startende schoolleiders en leerkrachten.

5.5 Introductiecursus startende leraren

Onze school heeft een interne cursus ontwikkeld voor leraren die weliswaar bevoegd zijn, maar nog geen ervaring hebben in het vrijeschoolonderwijs. Deze interne opleiding is voor iedere leraar zonder ervaring in het vrijeschoolonderwijs, verplicht en bestaat uit een aantal bijeenkomsten en zelfstudie verspreid over twee schooljaren. De schoolleider is verantwoordelijk voor de borging van deze interne opleiding. De interne opleiding bestaat uit:

- achtergronden en de reikwijdte van de antroposofische menskunde
- pedagogisch handelen vanuit de vrijeschoolpedagogie
- de ontwikkelingsfasen van leerlingen
- de vermogens denken, voelen en willen tijdens de les
- het ontwerpen van activerende werkvormen aan de hand van de planeetkwaliteiten

Bovenstaande is uitgewerkt in de notitie: 'Nieuwe leraren op het Parcival College'.

In 2023-2024 kende deze cursus een nieuwe opzet. Deze zullen we in 2024 evalueren en zo nodig bijstellen.

We gaan de huidige aanpak van onze lerarenbegeleiding tegen het licht houden en verbeteren. We willen de begeleiding nadrukkelijker een onderdeel laten zijn van het introductieprogramma voor startende leraren waar ook de interne lerarencursus onderdeel van is.

Ambitie 6   We versterken de begeleiding voor nieuwe docenten.

5.6 Eigenaarschap

Kernbegrippen voor ons personeelsbeleid zijn autonomie, verbinding, vertrouwen en verantwoordelijkheid. Deze begrippen dienen als basis voor medewerkers om zich professioneel in te zetten, zich professioneel verder te ontwikkelen en gezamenlijk te werken aan de ontwikkeling van de school en van zichzelf.

5.7 Gesprekkencyclus

Wij geloven dat iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft in zijn eigen ontwikkeling. De gesprekkencyclus is bedoeld om hierin te ondersteunen, niet om onnodig te controleren. Het is een instrument (en geen doel op zich) voor de leidinggevenden en de medewerkers om met elkaar in gesprek te zijn en te blijven.

5.8 Taakbeleid

We hebben een taakbeleid vastgesteld dat recht doet aan professionele ruimte en autonomie van de leerkracht en de ondersteuners, (gezamenlijke) verantwoordelijkheid, samenwerken, vertrouwen en aan intrinsieke motivatie. Waardering en als mens en professional gezien worden, zijn belangrijke waarden, waarden die wij ook uitdragen in de omgang met onze leerlingen en ouders.

Uitgangspunt bij het taak- en werkverdelingsbeleid van onze school is dan ook het inzetten van medewerkers op hun kwaliteiten en ambities, in gezamenlijk overleg.

5.9 Diversiteit in de schoolleiding

In het managementteam van VSNON, bestaande uit vier schoolleiders en een bestuurder zijn drie mannen en twee vrouwen werkzaam. Daarmee voldoet de stichting niet aan de vereisten van de wet. Ook de schoolleiding van onze school is gemêleerd en bestaat uit 4 mannen en 2 vrouwen.

6 Organisatie

6.1 Leerlingenaantal

Ambitie 7   Ons leerlingenaantal blijft minimaal ca 830-840 leerlingen

De school heeft de afgelopen jaren te maken gehad met een krimp van het leerlingenaantal. Er was sprake van een daling van 910 leerlingen in 2018, 880 leerlingen in 2022 naar 835 leerlingen in 2023.

Onze wens is om ongeveer op dit leerlingenaantal te blijven. Hiermee hebben we voldoende volume in de bovenbouw om alle profielen te kunnen blijven aanbieden. Daarvoor is nodig een instroom van voldoende nieuwe leerlingen van minimaal 160 leerlingen. De laatste twee jaar was er een instroom van 140 leerlingen. De gemeente Groningen verwacht in 2024-2027 een krimp van de basisgeneratie van ca 4,5 %. In de regio is de krimp sterker. Om het leerlingenaantal op peil te houden zullen we dus relatief meer marktaandeel moeten krijgen (marktaandeel 2022-2023 5,3%). Ook om deze reden is het belangrijk dat we werken aan gezonder onderwijs. Het zal onze identiteit en imago versterken en daarmee bijdragen aan onze aantrekkingskracht voor leerlingen. Indien nodig zullen we ook meer investeren in de werving via marketingkanalen.

6.2 Huisvesting

Ambitie 8 We koersen op een nieuwe unilocatie op loopafstand van het station. Een duurzaam gebouw passend bij de identiteit van de school.

Eind 2023/begin 2024 zal het nieuwe huisvestingsplan van de gemeente (IHP) worden vastgesteld. In de rangorde van aanpak staan we op plek 16 op de scholenlijst (volgens voorlopige IHP-lijst versie oktober 2023). Naar alle waarschijnlijkheid worden we benaderd om mee te werken aan locatieonderzoek. Onze wens is een unilocatie op loopafstand van het station. Een gebouw met een uitstraling die aansluit bij onze identiteit en bijdraagt aan een gezondere schoolomgeving. Verder dan het onderzoek zal de aanpak van de huisvesting waarschijnlijk nog niet komen in de schoolplanperiode.

Het betekent dat we in de schoolplanperiode een nieuwe afweging moeten maken voor eventuele investeringen in onze gebouwen en groot onderhoud.

Waar mogelijk komen we tot verduurzaming van de bedrijfsvoering.

6.3 Formatie en financiën

Ambitie 9 We realiseren de vermindering van de formatie conform de begroting.

In de schoolplanperiode begroten we in 2024 en 2027 een negatief resultaat. Gezien onze reservepositie is dat verantwoord. Door oplopende loonkosten (a.g.v. groei in tredes) is er na 2024 sprake van minder formatieve ruimte. De formatie zal moeten krimpen om de begrotingsdoelstelling te halen.

	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>
Leerlingenaantal (n-1)	834	860	840	840
Formatie	75,3	74,4	74,4	74,4

Indien we de formatie niet terugbrengen, komen we onder de kritische waarden van ons weerstandsvermogen en netto werkkapitaal. De krimp van de formatie zal zoveel mogelijk via natuurlijk verloop en vermindering van tijdelijke schil gerealiseerd worden.

Noot: Indien de leerlingenaantallen lager uitvallen dan begroot dan zal de formatie nog verder moeten krimpen

6.4 Vrijwillige ouderbijdragen en overige bijdragen

Onze school verzorgt een (zeer) breed onderwijsaanbod met vele extra activiteiten. Uit de vrijwillige ouderbijdrage wordt een deel van deze activiteiten bekostigd die voor alle leerlingen beschikbaar zijn. Het niet betalen van de vrijwillige ouderbijdrage heeft nadrukkelijk **geen** gevolgen voor individuele leerlingen in het extra onderwijsaanbod. Leerlingen sluiten we nooit uit.

De hoogte van het bedrag dat aan de ouders wordt gevraagd als vrijwillige ouderbijdrage en de bestedingsdoelen komt de school overeen met de oudergeleding van de medezeggenschapsraad. Onze school legt over de besteding van de vrijwillige ouderbijdragen verantwoording af aan de oudergeleding van de medezeggenschapsraad.

Onze school aanvaardt geen geldelijke of materiële bijdragen indien daarvoor de geveer of sponsor enige vorm van tegenprestatie wordt verwacht.